

УДК 343.343.5

Я. Ф. Фокін,
аспірант кафедри
кримінального процесу
та криміналістики
Університету державної
фіскальної служби України

СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ УХИЛЕНЬ ВІД ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

У статті аналізується роль судових експертиз у розслідуванні ухилень від проходження строкової військової служби та мобілізації. Акцентовано увагу на експертизах, результати яких надають змогу правильно кваліфікувати діяння, а також установити суттєві обставини злочину. Запропоновано релігійнознавчу експертизу як шлях перевірки симуляції підстав на проходження альтернативної (невійськової) служби та дійсності релігійних переконань у призовника.

Ключові слова: *судова експертиза, спеціальні знання, ухилення від призову, призовник, військовий обов'язок.*

В статье анализируется роль судебных экспертиз в расследовании уклонения от прохождения срочной военной службы и мобилизации. Акцентировано внимание на экспертизах, результаты которых позволяют правильно квалифицировать деяния, а также установить существенные обстоятельства преступления. Предложено религиознознавческую экспертизу как путь проверки симуляции оснований на прохождение альтернативной (невоенной) службы и действительности религиозных убеждений у призывника.

Ключевые слова: *судебная экспертиза, специальные знания, уклонение от призыва, призывник, военный долг.*

The article examines the role of forensic expertise in the investigation of evasion from avoidance of military service and mobilization. The attention is focused on the examinations, the results of which allow to properly qualify the acts, as well as to establish essential the crime of crime. A religious expertise as a way to verify the simulation reason to alternative (non-military) service, and Indeed religion in recruits.

Key words: *forensics, expertise, avoiding conscription, conscript, military duty.*

На тлі проходження в Україні антитерористичної операції збільшилася кількість кримінальних злочинів, які порушують процес комплектування Збройних сил України, а отже, підбивають їхню боєготовність та обороноздатність країни. Зокрема, це ухилення від призову на строкову службу (ст. 335 Кримінального кодексу України (далі КК – України) та призову з мобілізації (ст. 336 КК України). Під час розслідування цих злочинів виникають ситуації, коли

знань слідчого недостатньо для вирішення тієї чи іншої задачі. Зрозуміло, що слідчий повинен володіти базовими знаннями в галузі криміналістики, судової медицини та психіатрії, але у ході розслідування часто потрібно використовувати більш глибокі знання в тій чи іншій галузі науки [9]. Розслідування ухилень від проходження строкової військової служби та мобілізації також потребує використання спеціальних знань, певних науково-технічних засобів. Слідчий, у свою чергу, може застосовувати їх сам, залучати спеціаліста або експерта для участі в досудовому слідстві.

Вагомий внесок у розвиток спеціальних знань внесли такі відомі вчені, як: Т. В. Авер'янова, В. П. Бахін, Р. С. Белкін, А. В. Дулов, В. С. Кузьмічов, Є. Д. Лук'янчиков, П. Д. Нестеренко, М. І. Порубов, М. В. Салтєвський, О. Г. Філіппов, П. В. Цимбал, М. Г. Щербаковський та ін.

Розглядаючи питання щодо використання спеціальних знань при розслідуванні цього виду злочинів, вважаємо за необхідне нагадати, що саме розуміється під цим терміном. Дослідженню проблем цієї категорії приділяється значна увага в юридичній літературі. Наприклад, Б. В. Романюк надає таке тлумачення: «Спеціальні знання – це сукупність науково обґрунтованих відомостей окремого (спеціального) виду, якими володіють особи – спеціалісти у рамках будь-якої професії у різних галузях науки, техніки, мистецтва та ремесла, і відповідно до норм кримінально-процесуального законодавства використовують їх для успішного вирішення завдань кримінального судочинства» [8, с. 57].

У ході розслідування ухилення від проходження строкової військової служби та мобілізації виникає необхідність у призначенні судових експертиз. На жаль, досліджений емпіричний матеріал свідчить про абсолютну відсутність практики використання спеціальних знань у будь-якій формі або будь-якому вигляді. Проте при розслідуванні злочину, передбаченого ст. 335 та 336 КК України, виникають питання, які потребують відповіді із застосуванням знань з неюридичних сфер. «Судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду» [7].

Залежно від сутності способу вчинення злочину виникає необхідність призначення конкретного виду експертизи [10].

1. Судово-медична експертиза. Судово-медична експертиза призначена «для вирішення питань, що виникають при розслідуванні кримінальних і цивільних справ, що потребують спеціальних знань в області судової медицини». Одним з її об'єктів є живі особи, досліджувані для визначення характеру і ступеня тяжкості розладу здоров'я.

При розслідуванні складу злочину, передбаченого ст. 335 та 336 КК України, результати судово-медичної експертизи можуть бути доказом підтвердження або спростування твердження призовника про те, що у зв'язку зі станом здоров'я йому повинно бути надано звільнення від проходження строкової військової служби або мобілізації.

Так, відповідно до ст. 18 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» від призову на строкову військову службу в мирний час звільняються громадяни України, які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби в мирний час [4].

Відповідно до п. 1.1 Положення про військово-лікарську експертизу у Збройних силах України від 14.08.2008 військово-лікарська експертиза визначає придатність за станом здоров'я до військової служби призовників, військовослужбовців та військовозобов'язаних, установлює причинний зв'язок захворювань, травм (поранень, контузій, каліцтв) та визначає необхідність і умови застосування медико-соціальної реабілітації та допомоги військовослужбовцям [5].

Якщо висновком військово-лікарської комісії призовник визнаний придатним до проходження строкової військової служби або мобілізації, але від їхнього проходження ухиляється, військовий комісаріат направляє матеріали за вищевказаним фактом до прокуратури на предмет порушення кримінальної справи. Однак у ході попереднього слідства підозрюваний може заявляти про наявність у нього певного захворювання, що надає підставу для звільнення від призову.

Також на допиті може бути виявлена інформація про ігнорування подібних заяв військово-лікарською комісією при здійсненні медичного огляду. На жаль, реакція слідчих на такі заяви, як правило, зводиться до дій з огляду медичного висновку військово-лікарської комісії. Вважаємо такий стан справ неправильним.

Основним завданням судово-медичної експертизи є встановлення достовірності відомостей про наявність у призовника захворювання, що надає підставу для звільнення від військової служби або мобілізації. Предметом судово-медичної експертизи є: а) визначення наявності у призовника будь-якого захворювання; б) віднесення цього захворювання до списку захворювань, що надають підставу для звільнення від призову. Зазначимо, що вважаємо небажаним надання експерту копій документів, зібраних військовим комісаріатом за фактом проходження призовником медичного огляду військово-лікарської комісії. Ця думка базується на прагненні виключити ймовірність корпоративної солідарності. Об'єктом експертизи в цьому випадку буде безпосередній стан здоров'я призовника.

2. Судово-психіатрична експертиза. Предмет судово-психіатричної експертизи пов'язаний із встановленням наявності або відсутності юридично значимих психічних розладів у призовника (наприклад, у разі заяви призовника про нетрадиційну сексуальну орієнтацію).

3. Техніко-криміналістична експертиза документів. Залежно від способу вчинення ухилення у ході розслідування виникає необхідність призначення техніко-криміналістичної експертизи документів (за підробки останніх). Оскільки в нашому випадку її здійснення не має принципових відмінностей від здійснення в рамках розслідування інших складів злочинів, то докладно не зупинятимемося на цьому питанні.

Крім того, відповідно до ст. 2 Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу» право на альтернативну службу мають громадяни України, якщо виконання військового обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням і ці громадяни належать до чинних, згідно із законодавством України, релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю [5]. Використовуючи це положення, недобросовісні призовники симулюють вищевказані підстави, намагаючись ухилитися від проходження військової служби. Досліджений емпіричний матеріал показав, що істинність заявлених призовником відомостей про наявність підстав для проходження альтернативної (невійськової) служби замість строкової військової служби виявляється або малодостовірною, або зовсім не встановлюється.

Найчастіше призовники відмовляються мотивувати своє небажання проходити військову службу, посилаючись на положення ст. 34 Конституції України: «Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань» [6]. Звісно ж, що в подібних випадках має місце помилкове розуміння тексту Основного закону нашої держави. По-перше, заявляючи про право на проходження альтернативної (невійськової) служби в силу власних переконань віросповідання, призовник уже за особистою ініціативою «висловлює» свою думку і переконання. При цьому відмовлятися від них його не змушують ні у військовому комісаріаті, ні в органах прокуратури. По-друге, мотивування цих підстав

для проходження альтернативної (невійськової) служби обов'язкове в силу ст. 4 Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу» на альтернативну службу направляються громадяни, які підлягають призову на строкову військову службу й особисто заявили про неможливість її проходження як такої, що суперечить їхнім релігійним переконанням, документально або іншим чином підтвердили істинність переконань та стосовно яких прийнято відповідні рішення [5].

Члени призовної комісії, виявивши в доводах призовника симуляцію підстав для заміни військової служби за призовом, відмовляють у наданні йому права на проходження альтернативної (невійськової) служби. Органи прокуратури, розслідуючи ухилення від проходження військової служби, у свою чергу, повинні процесуальним шляхом встановити факт симуляції підстав на проходження альтернативної (невійськової) служби.

На цей момент, відповідно до стст. 9 та 10 Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу», регламентована така процедура для вирішення питання про направлення на альтернативну службу громадян, які після взяття на військовий облік, але не пізніше ніж за два календарні місяці до початку встановленого законодавством періоду проведення призову на строкову військову службу, особисто подають до відповідного структурного підрозділу місцевої державної адміністрації за місцем проживання мотивовану письмову заяву.

Відповідний структурний підрозділ місцевої державної адміністрації зобов'язаний прийняти заяву про направлення на альтернативну службу або про звільнення від призову на військові збори та у письмовій формі повідомити громадянина про дату його явки на засідання відповідного структурного підрозділу місцевої державної адміністрації [3].

При розслідуванні ухилення від проходження строкової військової служби шляхом симуляції підстав на проходження альтернативної (невійськової) служби виникає потреба перевірки дійсності релігійних переконань призначенням релігієзнавчої експертизи. Проте в Україні відсутня державна релігієзнавча експертиза, на відміну від Росії і Білорусі. Також відсутня релігієзнавча експертиза і в переліку Закону України «Про судову експертизу», в цьому можна вбачати незаперечний демократичний поступ, оскільки релігієзнавча експертиза повинна бути незалежною, оскільки тоді стає можливим дотримання принципів незаангажованості й об'єктивності. Завдання забезпечення релігієзнавчої експертизи покладено в Україні на Міністерство культури України за участі релігійних організацій та відповідних експертів.

Вважаємо, що основним завданням релігієзнавчої експертизи в цьому випадку було б встановлення достовірності відомостей про віросповідання призовником релігії, що суперечить несення військової служби.

Предметом релігієзнавчої експертизи повинно стати: а) встановлення факту віросповідання призовником будь-якої релігії на основі співбесіди з ним; б) посвідчення антивоєнного характеру цієї форми суспільної свідомості. Об'єктами зазначеної експертизи могли б виступати: релігійні переконання, релігійна література; матеріали аналогічного спрямування, що зберігаються на аудіоносіях, відеоносіях, цифрових носіях; предмети релігійного призначення; пакет документів засвідчує існування будь-якої організації або товариства, що об'єднує осіб, які поділяють релігійні антивоєнні погляди (якщо підозрюваний заявляє про своє членство в ньому); протоколи слідчих дій, необхідні експерту для вирішення поставленого завдання (протоколи допитів, обшуків, оглядів та ін.). Крім того, на експертизу необхідно було б надати копії документів, зібраних військовим комісаріатом, за фактом розгляду заяви

призовника про заміну військової служби за призовом альтернативною громадянською службою. Як експерти, здатні виступити особи, які володіють спеціальними знаннями в області релігієзнавства, філософії, психології та історії.

Крім того, нормативно не визначені ознаки віросповідання, що суперечать несенню військової служби. Отже, це може бути будь-яка віра в бога, богів або щось інше надприродне. Подібне положення узгоджується з текстом ст. 35 Конституції України: «Кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова» [2]. Також ст. 3 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» кожному громадянину в Україні гарантується право на свободу совісті. Відповідно до ст. 7 цього закону релігійні організації в Україні утворюються з метою задоволення релігійних потреб громадян сповідувати і поширювати віру і діють відповідно до своєї ієрархічної та інституційної структури, обирають, призначають і замінюють персонал згідно із своїми статутами (положеннями). Відповідно до оприлюдненого на сайті Міністерства культури України «Звіту про мережу церков і релігійних організацій в Україні станом на 01.01.2017» на початок цього року в Україні існує 34 385 релігійних громад. З них 32 468 є діючими зареєстрованими громадами, 854 недіючими і ще 1 063 діють без юридичної реєстрації [1].

Основні світові релігії: буддизм, християнство та іслам. А до найбільш відомих сектантських навчань належать: баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво, меннонізм, ієсовізм. При дослідженні положень різних релігій необхідно враховувати, що будь-який постулат релігійного віровчення при тлумаченні може бути представлений з діаметрально протилежним змістом. Окремі представники одного і того ж віросповідання підкріплюють свої мілітаристські або антивоєнні гасла і дії цитатами з одних і тих же релігійних джерел (яскравим прикладом може стати трактування положень Корану у мусульман). При цьому кожне тлумачення обґрунтовується досить аргументовано.

Вищевикладене дозволяє резюмувати, що релігієзнавча експертиза може проводитися відповідними незалежними експертами, кваліфікація яких відповідала б встановленим вимогам Законом України «Про судову експертизу», а саме особи, які мають відповідну вищу освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень не нижче спеціаліста, пройшли відповідну підготовку та отримали кваліфікацію експерта з певної спеціальності, із залученням членів Експертної ради з питань свободи совісті та діяльності релігійних організацій при Міністерстві культури України, які можуть також надавати пропозиції щодо визначення шляхів, механізмів, способів вирішення проблем, що виникають під час реалізації державної політики у сфері релігії.

У практичній площині здійснення релігієзнавчої експертизи на цей момент доручається такому фаховому науковому підрозділу, як Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди, де працюють спеціалісти з питань релігії і церковно-конфесійних відносин, відповідають вимогам, які висуваються до експертів.

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, що при розслідуванні справ ухилень від проходження строкової військової служби та мобілізації в основному призначаються судово-медичні, судово-психіатричні та техніко-криміналістичні експертизи документів. Що ж до релігієзнавчої експертизи, то в Україні відсутня така державна експертиза, на відміну від Росії і Білорусі. Вона б допомогла виявити симуляції підстав на проходження альтернативної (невійськової) служби (дійсності релігійних переконань) замість строкової військової служби.

Таке становище пояснюється основним чином недооцінкою ролі і значення вказаної експертизи при розслідуванні ухилень від проходження строкової військової служби недостатньою обізнаністю працівників слідчих органів з досягненнями експертної практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Звіт про мережу церков і релігійних організацій в Україні станом на 01.01.2017 / Офіційний веб-портал Міністерства культури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mincult.kmu.gov.ua/control>
2. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Про альтернативну (невійськову) службу : Закон України : від 12.12.1991 № 1975-ХІІ // База даних «Законодавство України» / ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1975-12>
4. Про військовий обов'язок та військову службу : Закон України : від 25.03.1992 № 2232 // База даних «Законодавство України» / ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
5. Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних силах України : Наказ Міністерства оборони України : від 14.08.2008 № 402 // База даних «Законодавство України» / ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08>
6. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України : від 23.04.1991 № 987-ХІІ // База даних «Законодавство України» / ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/987-12>
7. Про судову експертизу : Закон України : від 25.02.1994 № 4038-ХІІ // База даних «Законодавство України» / ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
8. Романюк Б. В. Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у досудовому слідстві : монографія / Б. В. Романюк. – К., 2002. – 196 с.
9. Цимбал П. В. Використання спеціальних знань на початковому етапі розслідування ухилень від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів / П. В. Цимбал, О. П. Мілевський // Підприємництво, господарство, право. – 2006. – № 6 (126). – С. 136–139.
10. Цимбал П. В. Проблеми залучення спеціалістів до проведення слідчих дій та призначення експертизи при розслідуванні податкових злочинів / П. В. Цимбал, Г. П. Мигрин // Реформа міжнародних відносин і проблеми розвитку податкової системи України : матеріали науково-практичної конференції, 14–15 жовтня 1999 р. – Ірпінь, 1999. – С. 407–408.

Державна фіскальна служба України
Університет державної фіскальної служби України

**МІЖНАРОДНИЙ ЮРИДИЧНИЙ ВІСНИК:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ
(ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА)**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК:
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОСТИ
(ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА)**

**INTERNATIONAL LAW HERALD:
ACTUAL PROBLEMS OF THE PRESENT
(THEORY AND PRACTICE)**

Заснований у червні 2014 р.

*За редакцією доктора юридичних наук,
професора П. В. Цимбала*

Випуск 4–5 (8–9) 2017

Видавець і виготовлювач
Університет
державної фіскальної
служби України
(УДФСУ)

Свідцтво про державну реєстрацію
КВ № 20778-10578 Р
від 24.06.2014
Свідцтво про державну реєстрацію
КВ № 22055-11955 ПР
від 22.04.2016

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

Цимбал П. В.,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Заступник головного
редактора

Долгий О. А.,

доктор наук з державного управління, професор

Відповідальний секретар

Омельчук Л. В.,

кандидат юридичних наук

Биргеу М. М.,

доктор юридичних наук, професор
(Республіка Молдова, Державний університет
фізичного виховання і спорту)

Власова Г. П.,

доктор юридичних наук, професор

Галаган В. І.,

доктор юридичних наук, професор

Гасимов З. А.,

доктор філософії з права
(Азербайджанська Республіка)

Іщенко А. В.,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Касьяненко Л. М.,

доктор юридичних наук, професор

Кулієв І. О.,

доктор юридичних наук, професор
(Азербайджанська Республіка,
Національна авіаційна академія)

Мисливий В. А.,

доктор юридичних наук, професор

Нургалієв Б. М.,

доктор юридичних наук, професор
(Республіка Казахстан, Карагандинський
університет «Болашак»)

Рубіс О. С.,

доктор юридичних наук, професор
(Республіка Білорусь, Білоруський
державний університет)

Тимченко Л. Д.,

доктор юридичних наук, професор

Топчий В. В.,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Чернявський С. С.,

доктор юридичних наук, професор

Шевченко Є. А.,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Jozef Zaeko,

Doctor Honoris Causa, «Juris Doctor» degree
(Slovak Republic)

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету
державної фіскальної служби України
(протокол № 16 від 5 грудня 2017 року)

Журнал включено до переліку наукових фахових видань
наказом Міністерства освіти та науки України
від 21.12.2015 № 1328

Внесено зміни до Переліку наукових фахових видань України
наказом Міністерства освіти і науки України
від 23.12.2016 № 1604

Автори висловлюють власні наукові погляди, які редакція видання може не поділяти.
Відповідальність за додержання вимог чинного законодавства, зокрема положень авторського
права, достовірність посилань, несуть автори статей.
Рукописи рецензуються редакційною колегією.
Зміни тексту та скорочення, що впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування
здійснюються редакцією за погодженням із авторами.
При передрукуванні статей посилання на «Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми
сучасності (теорія та практика)» є обов'язковим.

Адреса редакції:
Університет державної фіскальної
служби України,
вул. Університетська, 31
м. Ірпінь,
Київська обл., 08201
тел. 38(098)878-46-91
e-mail: in_yur_visnuk@ukr.net

ISSN 2521-1196

© Університет державної
фіскальної служби України, 2017

До авторів:

Шановні колеги!

Просимо вас дотримуватися таких вимог до матеріалів, що надсилаються до редакції:

1. Редакція приймає до друку статті українською, російською або англійською мовами.
2. До друку приймають статті, що відповідають таким вимогам:
 - авторські рукописи мають бути оформленими відповідно до державних стандартів і відповідати вимогам Постанови ВАК України від 15.01.2003 № 7-05/1 ;
 - папір формату А4; параметри сторінки: верхній і нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм; шрифт – Times new roman, 14 pt.; інтервал між рядками – 1,5;
 - обсяг авторських рукописів. Обсяг статті – 10 стор. (максимально до 20 стор.); наукових повідомлень, рецензій тощо – до 7 стор.
3. Посилання на джерела необхідно робити по тексту у квадратних дужках із зазначенням номерів сторінок відповідно до джерела. Наприклад, [1, с. 12]. Список використаних джерел подається наприкінці статті в алфавітному порядку відповідно до стандартів бібліографічного опису (див.: стандарт «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис». ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 (див. Бюлетень ВАК України, № 5, 2009); стандарт «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015»).
4. Стаття повинна містити такі елементи: номер і назву спеціальності, УДК, анотації та ключові слова українською, російською й англійською мовами, переклад назви статті англійською мовою.
5. До статті необхідно додати реферат (резюме) англійською мовою (обсяг – 1 сторінка без виділення розділів, або 250 слів) для розміщення на сайті журналу, який має висвітлювати такі структурні питання: автор, тему статті, мету, результати дослідження, наукову новизну результатів дослідження, практичну значущість результатів дослідження, ключові слова. Переклад реферату (резюме) англійською мовою повинен бути достовірним (не машинним).
6. Для осіб, які не мають наукового ступеня, обов’язковим є подання рецензії на статтю за підписом особи, що має науковий ступінь (підпис рецензента повинен бути засвідчений в установі, де рецензент працює).
7. Рукописи, що не відповідають вказаним вимогам, редакція не розглядатиме з метою публікації.

Над випуском працювали:

Відповідальний за випуск
Редактор-коректор
Технічне редагування та
комп’ютерне верстання

Цимбал П. В
Грабарчук М. М.
Лисенко О. В.

Підп. до друку 12.12.2017. Формат 75х108/16.

Ум.-друк. арк. 12,1. Обл.-вид. арк. 12,4.

Тираж 300 пр. Зам. № 623.

Видавець і виготовлювач

Університет державної фіскальної служби України
вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08201

Тел 38(098)878-46-91

e-mail: in_yur_visnuk@ukr.net

*Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої діяльності
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 5104 від 20.05.2016*

ЗМІСТ

Міжнародне право

Калмикова О. С. Тероризм і боротьба з ним у контексті прав людини.....6

Теорія та історія держави і права; конституційне право

Доценко В. О., Сердюк В. О. Правове регулювання становища етноменшин у добу Центральної Ради 1917–1918 рр.12

Шевченко А. С., Січова О. О. Порівняльно-правовий аналіз захисту прав і свобод громадян за Конституціями УРСР 1937 та 1978 рр.19

Вітюк Д. Л., Маховка М. О. До питання юридичної природи виборчого права та традиції виборності влади в Україні.....24

Гапоненко Л. В., Семененко Т. І. Удосконалення законодавства як ефективна умова підвищення функціонування правової системи України.....28

Проскурняк О. Г. Освітні та соціальні критерії доступу до сучасної юридичної освіти (на прикладі США, Великобританії і ФРН).....34

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Завидняк І. О. Адміністративно-правовий аналіз правового статусу благодійних організацій у Сполучених Штатах Америки.....40

Данілов С. О. Напрями закріплення фінансової самостійності органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації.....46

Подойніцин В. М., Яфонкін А. О. Поняття адміністративно-правового забезпечення стандартизації у сфері оборони.....51

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Топчій В. В., Терпугова Т. В. Кримінологічна характеристика та запобігання наркотизму в Україні.....60

Топчій В. В., Цуман Т. В. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання злочинності.....66

Дідківська Г. В., Кросондович В. А. Експлуатація дітей за Кримінальним кодексом України – позитивні риси та недоліки статті 150 КК України.....71

Дідківська Г. В., Тернова К. М. Особливості профілактики серійних злочинів.....76

Мамка Г. М., Дуць О. В. Віктимологічна характеристика наркотичного обігу та аналіз предмета злочинного посягання.....81

Мудряк Т. О., Омельчук А. А. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання відмивання коштів, здобутих злочинним шляхом.....87

Мудряк Т. О., Шкільняк Я. С. Детермінанти втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність93

Супрун Т. М., Градовий А. В. Кримінологічна характеристика особи злочинця, яка вчиняє контрабанду наркотичних засобів.....99

Топчій В. В. Захист інтелектуальної власності від контрафакту в Україні.....105

Бондарева К. В. Режим як засіб впливу на осіб, які відбувають покарання за злісну непокору вимогам адміністрації установи виконання покарань.....	110
Михайлик Д. О. Місце інституту умовно-дострокового звільнення засудженого від відбування покарання у кримінально-виконавчому процесі України.....	116
<i>Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність</i>	
Іщенко А. В., Ляшенко Д. А. Розробка проблем методики розслідування злочинів ученими Одеської наукової школи криміналістів.....	123
Никитченко Н. В. Участь прокурора у кримінальному провадженні на стадії судового розгляду.....	132
Топчій В. В., Любавіна В. П. Дія презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини під час відкриття кримінального провадження.....	138
Цимбал П. В., Линник О. В., Бордачова Я. М. Перспективи використання технічних засобів виявлення неправдивої інформації при розслідуванні кримінальних правопорушень.....	144
Цимбал П. В., Омельчук Л. В., Калініченко Л. Л. Напрями вдосконалення електронного судочинства в Україні.....	150
Антонюк А. Б., Місячна Л. І., Нестерук В. А. Правове регулювання судово-експертної діяльності в умовах судової реформи.....	156
Завидняк В. І. Співвідношення понять «судовий прецедент» і «судова практика».....	162
Калганова О. А., Недбайло В. В. Процесуальні особливості розшуку підозрюваного під час досудового розслідування.....	167
Калганова О. А., Таранюк Т. О. Кримінально-процесуальний аспект забезпечення безпеки окремої категорії осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.....	173
Ляшук О. М., Прокопенко О. В. Умови перейняття кримінального провадження від іноземної держави.....	179
Мілевський О. П., Варущечкіна В. В., Фрідман Д. А. Погляд на правовий статус прокурора у кримінальному судочинстві в зарубіжних країнах.....	185
Фрідман-Козаченко М. М., Петрівська А. В. Реалізація засади змагальності на стадії досудового розслідування.....	191
Цимбал Т. Я., Безух І. Ю. Підходи до класифікації судових помилок у кримінальному провадженні.....	197
Яцик Т. П., Болехівська С. Л. Проблеми та напрями вдосконалення застосування заходів забезпечення кримінального провадження в Україні.....	202
Яцик Т. П., Тесляр М. В. Генезис становлення та розвитку правоохоронних органів, що здійснюють досудове розслідування злочинів у сфері оподаткування.....	208
Варшавець Я. Л. Роль криміналістичної характеристики у розслідуванні злочинів, вчинених проти інкасації грошових коштів шляхом розбою.....	215
Воротинцев Є. В. Правова природа розумності строків досудового розслідування.....	221

<u>В'язовиченко О. В.</u> Форми міжнародного співробітництва під час розслідування ухилень від сплати податків транснаціонального характеру.....	228
<u>Груздь О. І.</u> Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час розслідування умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони.....	234
<u>Єрмоменко І. В.</u> Взаємодія слідчого та прокурора при розслідуванні кримінальних правопорушень.....	240
<u>Мілевський М. О.</u> Початковий етап досудового розслідування злочинів, пов'язаних з тероризмом.....	247
<u>Негрич Н. М.</u> Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.....	254
<u>Федорчук М. А.</u> Непроцесуальні форми взаємодії при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з рейдерськими захопленнями.....	261
<u>Фокін Я. Ф.</u> Судові експертизи при розслідуванні ухилень від проходження військової строкової служби та мобілізації.....	269
<u>Tsybmal P. V., Kyhta M. V.</u> Problems of internal belief expert in the expert study.....	275
<u>Antoniuk A. B., Loza T. V.</u> Principles and conditions of appointment and conduct of forensic examinations are during criminal proceecing.....	282
<i>Судоустрій, прокуратура, адвокатура</i>	
<u>Яцик Т. П., Сніцар О. Ю.</u> Основні проблеми діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та шляхи їхнього подолання.....	289